

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Τεχνολογία και Καινοτομία

Ενότητα 1^η: Επενδύσεις και χρηματοδότηση

Δρ. Ιωάννης Μπακούρος

Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα

1.1	ΑΛΛΗΛΟΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ:	4
1.2	ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:	5
1.3	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:.....	6
1.3.1	ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΩΣ (ΑΕΝΑΟΣ) ΚΥΚΛΟΣ.....	7
1.3.2	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ	8
1.4	ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ:	11

1.1 ΑΛΛΗΛΟΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ:

Το επιχειρηματικό γίνεσθαι αποτελείται από τρεις επιμέρους τομείς: α) την **προμήθεια** των συντελεστών παραγωγής, β) την **διαδικασία** και τα προϊόντα της **παραγωγής** και γ) την αξιοποίηση, δηλ. τη **διάθεση** των τελευταίων. Οι δύο πρώτοι τομείς λειτουργούν εφόσον ο τρίτος είναι σε θέση να προσκομίσει στην επιχείρηση, διαμέσου των πωλήσεων, τους απαραίτητους προς τούτο χρηματοοικονομικούς πόρους και αντίστροφα. Υπ' αυτήν την έννοια εμφανίζονται δύο αμφίδρομες όσο κι αλληλοεξαρτώμενες **ροές**: αφενός εκείνη των **προϊόντων** κι αφετέρου εκείνη των **χρηματοοικονομικών πόρων**. Έτσι, η αγορά π.χ. συντελεστών παραγωγής συνεπάγεται κάποιες χρηματικές εκροές, ενώ η διάθεση και πώληση των αγαθών ή υπηρεσιών δημιουργεί αντίστοιχες εισροές.

Οι χρηματικές ροές εξαρτώνται τις περισσότερες φορές από την εξέλιξη της παραγωγικής διαδικασίας (συμπεριλαμβανομένων και των πωλήσεων), μερικές φορές όμως την επηρεάζουν και οι ίδιες. Κάτι τέτοιο συμβαίνει π.χ. όταν η διοίκηση μιας επιχείρησης ακολουθεί σε εποχές δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας (μείωση της παραγωγής ή και της ζήτησης, εντεινόμενος ανταγωνισμός, υψηλός πληθωρισμός, κλπ.) μια "απλόχερη" πολιτική διανομής μερίσματος στους μετόχους. Όμως, σε μια τέτοια περίπτωση θα ήταν πολύ φρονιμότερο, αν μη και επιβεβλημένο, να επενδύσει τα όποια κέρδη της (ή έστω ένα σημαντικό μέρος από αυτά) για τον εκσυγχρονισμό του μηχανολογικού εξοπλισμού, της τεχνολογίας παραγωγής, την ανάπτυξη νέων προϊόντων, τη μείωση του κόστους κλπ., ώστε να διασφαλίσει μακροπρόθεσμα την ανταγωνιστικότητα της.

Η αλληλοσυσχέτιση μεταξύ της παραγωγής αγαθών αφενός και των χρηματοοικονομικών πόρων αφετέρου επηρεάζεται επίσης σημαντικά κι από τις επιλογές που θα γίνουν αναφορικά με τη νομική μορφή της επιχείρησης, την ένταξη της ή όχι σε κάποιον όμιλο ή καρτέλ κ.ο.κ.

Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών αναγκών και η εξασφάλιση των απαραίτητων χρηματοοικονομικών πόρων θα πρέπει να καλύπτουν χρονικά τις διαδικασίες παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων σε τέτοιο βαθμό, ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία της επιχείρησης έως ότου εισρεύσουν σ' αυτήν οι χρηματικοί πόροι από τις πωλήσεις.

1.2 ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ:

Η έννοια της **χρηματοδότησης** είναι συνήθως ταυτισμένη με την απόκτηση κεφαλαίου, το οποίο εμφανίζεται κατά κύριο λόγο στη δεξιά στήλη (παθητικό) του ισολογισμού, υποδηλώνοντας ταυτόχρονα ποιά μέρη του προσφέρονται στην επιχείρηση από τον ιδιοκτήτη, τους εταίρους ή τους μετόχους (εφόσον πρόκειται για Ανώνυμη Εταιρία), δηλ. αν αποτελούν ίδια κεφάλαια, και ποιά προέρχονται από τραπεζικά δάνεια, πιστώσεις προμηθευτών κλπ., αποτελώντας έτσι τα λεγόμενα ξένα κεφάλαια.

Αντίστροφα, με τον όρο **επένδυση** εκφράζεται η χρησιμοποίηση χρηματοοικονομικών πόρων για την απόκτηση εμπράγματων, άυλων ή χρηματιστηριακών περιουσιακών στοιχείων (π.χ. μηχανήματα, πατέντα κι ομόλογα). Με τη διάθεση, λοιπόν, κάποιων κεφαλαίων για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων "χρηματοδοτούνται επενδύσεις". Αυτό βέβαια υπονοεί ταυτόχρονα, ότι το οποιοδήποτε επενδυτικό πρόγραμμα είναι άνευ σημασίας, εάν προηγουμένως δεν έχει εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του. Από την άλλη μεριά, η απόκτηση χρηματοοικονομικών πόρων δεν έχει νόημα για την επιχείρηση εφόσον δεν θα χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία κάποιων εσόδων γι αυτήν στο μέλλον.

Στην οικονομική βιβλιογραφία η χρηματοδότηση αναφέρεται είτε ως μία κάπως στενότερη έννοια, η οποία περιλαμβάνει μόνον τις διαδικασίες εξεύρεσης κι απόκτησης κεφαλαίου, είτε ως όρος ευρύτερος, που εμπεριέχει επιπλέον κι όλες εκείνες τις ενέργειες, οι οποίες σχετίζονται με την εν γένει διαχείριση των κεφαλαίων. Στην προκειμένη περίπτωση ως χρηματοδότηση θα νοείται η εξεύρεση και απόκτηση κεφαλαίου με την ευρεία έννοια, δηλ. τόσο η χρήση των πάσης φύσεως χρηματοοικονομικών πόρων για την παραγωγή και διάθεση προϊόντων, όσο και η διεκπεραίωση ορισμένων έκτακτων χρηματοοικονομικών διαδικασιών, όπως η αύξηση κεφαλαίου, η συγχώνευση, η εξυγίανση και η πτώχευση.

Βέβαια, θα πρέπει να γίνουν ακόμη κάποιες πρόσθετες διευκρινίσεις ή οριοθετήσεις των εννοιών. Για παράδειγμα, κάθε χρήση χρηματοοικονομικών πόρων δεν σημαίνει κατ' ανάγκη και επένδυση, όπως λ.χ. στην περίπτωση κατά την οποία μία επιχείρηση, λόγω μη έγκαιρης είσπραξης ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων και συνακόλουθων προβλημάτων ρευστότητας, παίρνει βραχυπρόθεσμα δάνεια για ν' αντεπεξέλθει στις δικές της βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Εδώ παρατηρείται μία στιγμιαία αύξηση χρηματοοικονομικών πόρων, αλλά ο όγκος των επενδύσεων παραμένει ανεπηρέαστος και αμετάβλητος.

Επίσης, χρηματοδότηση δεν σημαίνει σε κάθε περίπτωση χρηματικές εισροές. Όταν π.χ. μία Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε.) αυξάνει το κεφάλαιο της με την

έκδοση νέων μετοχών, ενδιαφερόμενοι μπορούν να τις αγοράσουν διαθέτοντας όχι χρήματα αλλά εμπράγματα περιουσιακά στοιχεία (οικόπεδα, μηχανήματα). Σ' αυτή την περίπτωση η επένδυση και η χρηματοδότηση εμφανίζονται κατά κανόνα ως μια ενιαία, ταυτόχρονη διαδικασία.

Αν εξετάσει κανείς το θέμα από τη **σκοπιά τού ισολογισμού**, τότε η απόκτηση κεφαλαίου, που εμφανίζεται στο παθητικό, δείχνει ποιά κεφάλαια και με ποιά νομική υπόσταση (ίδια ή ξένα) διατέθηκαν για χρήση στην επιχείρηση, ενώ στη στήλη του ενεργητικού, ειδικότερα δε στις μερίδες των παγίων και του κυκλοφοριακού κεφαλαίου, αναφέρονται οι μορφές του διατεθέντος κεφαλαίου (χρήμα, ομόλογα, λοιπά περιουσιακά στοιχεία). Συνήθως οι αξίες του ενεργητικού που αντιστοιχούν στα νέα κεφάλαια εμφανίζονται αρχικά ως χρηματο-οικονομικοί πόροι (καταθέσεις σε τράπεζες, ταμείο) προτού χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια για την αγορά μηχανημάτων, πρώτων και βοηθητικών υλών κ.ο.κ.

Η έννοια της χρηματοδότησης, όπως ορίζεται εδώ, συμπεριλαμβάνει επίσης και τις περιπτώσεις της επαναρευστοποίησης επενδυμένων χρηματοοικονομικών πόρων, η οποία ονομάζεται "**αποεπένδυση**" και δεν είναι τίποτε άλλο από την εισροή χρηματικών πόρων από τις πωλήσεις προϊόντων που πραγματοποίησε η επιχείρηση στην αγορά.

Όπως ο όρος "αποεπένδυση" αποτελεί τον αντίποδα της "επένδυσης", έτσι και στην απόκτηση, δηλ. στην "εισροή" κεφαλαίου, αντιπαρατίθεται η "εκροή" του σ' όλες τις μορφές της (π.χ. εξόφληση δανείων, εκταμίευση κερδών, ζημίες κλπ.).

Το σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένας **διαρκής κύκλος επένδυσης-αποεπένδυσης**, δηλ. δέσμευσης κι αποδέσμευσης χρηματοοικονομικών πόρων.

1.3 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Επειδή αφενός δεν επενδύονται όλοι οι χρηματοοικονομικοί πόροι μιας επιχείρησης κι αφετέρου τα εμπράγματα αγαθά που αυτή παράγει μετατρέπονται σε χρήματα, τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης τα οποία εμφανίζονται στο ενεργητικό του ισολογισμού αποτελούνται κατά κύριο λόγο από δύο μεγάλες κατηγορίες:

- α) Τα **Διαθέσιμα (Δ)** στο ταμείο και στις τράπεζες (καταθέσεις) και
- β) Τις **Επενδύσεις (Ε)**.

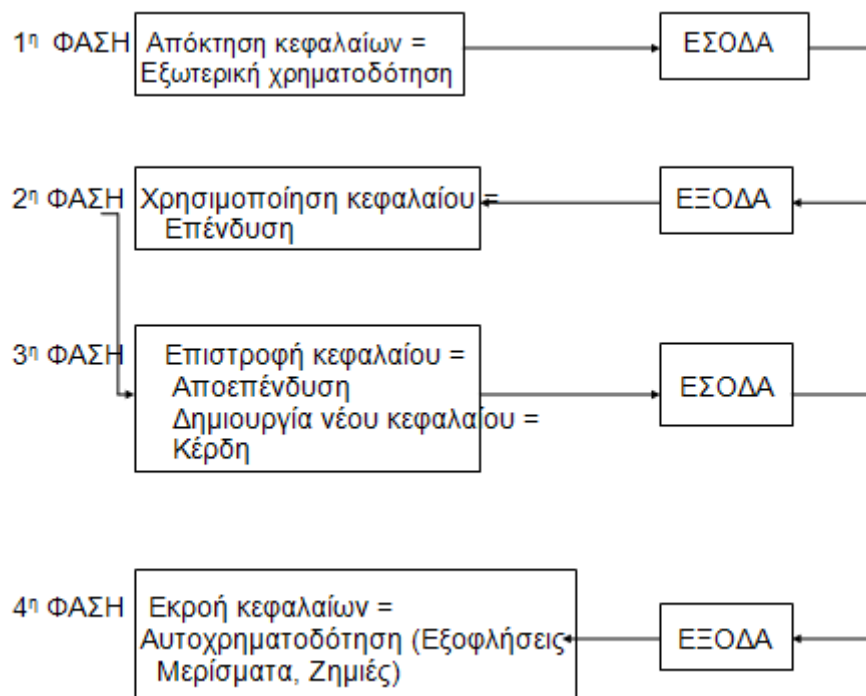
Αυτές οι δύο συνθέτουν, μαζί και με την τρίτη κατηγορία των **Κεφαλαίων (Κ)**, τα οποία εμφανίζονται στο παθητικό, τη λογιστική απεικόνιση (στην πιο απλή της μορφή) της επιχειρηματικής δραστηριότητας κάθε επιχείρησης.

Για την καλύτερη κατανόηση της όλης διαδικασίας παρατίθεται στη συνέχεια ένα σχετικό παράδειγμα.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ.....199.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΑΘΗΤΙΚΟ
Επενδύσεις (Ε)	Κεφάλαια (Κ)
Διαθέσιμα (Δ)	

1.3.1 ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΩΣ (ΑΕΝΑΟΣ) ΚΥΚΛΟΣ.

Με το αριθμητικό παράδειγμα που ακολουθεί απεικονίζονται λογιστικά οι προαναφερθείσες φάσεις.

1.3.2 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

(1). Υποτίθεται πως ένας επιχειρηματίας διαθέτει ίδια κεφάλαια ύψους 10.000.000 Ευρώ κι ότι παίρνει ένα μακροπρόθεσμο δάνειο 4.000.000 Ευρώ από την τράπεζα, προκειμένου να αναπτύξει ακόμη περισσότερο τις δραστηριότητες του.

Η λογιστική απεικόνιση είναι η εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Δ		Κ	
Τράπεζα	14.000.000	Ίδια κεφάλαια	10.000.000
		Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.000.000
	14.000.000		14.000.000

Εδώ διεκπεραιώνεται η 1η φάση.

(2). Στη συνέχεια γίνονται αγορές κτιρίων (6 εκ.), μηχανημάτων (2 εκ.) και Α' υλών (3 εκ.). Πρόκειται για επενδύσεις, με τις οποίες αλλάζει η δομή των περιουσιακών στοιχείων, ενώ τα κεφάλαια παραμένουν αμετάβλητα.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Ε		Κ	
Κτίρια	6.000.000	Ίδια κεφάλαια	10.000.000
Μηχανήματα	2.000.000	Μακρ. Υποχρ.	4.000.000
Α' Υλές	3.000.000		
Δ			
Τράπεζα	3.000.000		
	14.000.000		14.000.000

Εδώ απεικονίζεται η 2η φάση.

(3). Εάν υποτεθεί ότι η επένδυση που αφορά στην αγορά των Α' υλών βασίζεται σε πιστώσεις των προμηθευτών, τότε εμφανίζεται η παρακάτω εικόνα:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Ε		Κ	
Κτίρια	6.000.000	Ίδια κεφάλαια	10.000.000
Μηχανήματα	2.000.000	Μακρ. Υποχρ.	4.000.000
Α' Ύλες	3.000.000	Βραχ. Υποχρ.	3.000.000
Δ			
Τράπεζα	6.000.000		
	17.000.000		17.000.000

Η εναλλακτική αυτή διαδικασία δεν επηρεάζει τα αποτελέσματα της επιχείρησης (κέρδη/ζημιές), μεταβάλλει όμως τόσο τη δομή όσο και τον όγκο των περιουσιακών στοιχείων. Ανάλογες μεταβολές σημειώνονται και στα κεφάλαια. Εδώ εμφανίζονται η 1η και η 2η φάση σε συνδυασμό.

(4). Με την έναρξη της παραγωγικής διαδικασίας τα "εμπράγματα" αγαθά μετατρέπονται σε "αξιοποιήσιμα", δηλ. σε ημι- και έτοιμα προϊόντα. Εδώ σημειώνονται τόσο εσωτερικές αναδιαρθρώσεις στον τομέα των επενδύσεων, με την ανάλωση των Α' υλών και τη μεταποίηση τους σε προϊόντα, όσο και διατομεακές, δηλ. μεταξύ των επενδύσεων και των ταμειακών διαθεσίμων, με την πληρωμή μισθών και τη μετουσίωση της εργασίας σε προϊόντα.

Ας υποθεθεί ότι παράγονται έτοιμα προϊόντα με τα ακόλουθα στοιχεία κόστους:

Α' ύλες: 1.200.000

Αποσβέσεις κτιρίων 100.000

Αποσβέσεις μηχανημάτων 200.000

Μισθοί κλπ. Έξοδα 1.500.000

Συνολικό κόστος 3.000.000

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούνται οι ακόλουθες λογιστικές μεταβολές:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Ε		Κ	
Κτίρια *)	5.900.000	Ίδια κεφάλαια	10.000.000
Μηχανήματα *)	1.800.000	Μακρ. Υποχρ.	4.000.000
Α' Υλεις	1.800.000	Βραχ. Υποχρ.	3.000.000
Έτοιμα προϊόντα	3.000.000		
Δ			
Τράπεζα	4.500.000		
	17.000.000		17.000.000

*) : Μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.

Δεν μεταβάλλεται ο όγκος των περιουσιακών στοιχείων και των κεφαλαίων, ενώ δεν δημιουργούνται ούτε κέρδη ούτε ζημιές.

(5). Η πώληση προϊόντων δημιουργεί επιστροφή κεφαλαίων από τις επενδύσεις στα διαθέσιμα, ενώ δημιουργείται αποεπένδυση στο ύψος της απόσβεσης των κτιρίων και μηχανημάτων, της ανάλωσης των α' υλών, των μισθών κλπ. Αυτή η διαδικασία αντιστοιχεί στην 3η φάση του προαναφερθέντος κυκλώματος. Οι χρηματοοικονομικοί πόροι που (επαν) εισέρρευσαν στην επιχείρηση από τις πωλήσεις είναι δυνατόν να διατεθούν και πάλι για επενδύσεις (εσωτερική χρηματοδότηση με **ανακατανομή** των περιουσιακών στοιχείων).

Τα έσοδα από τις πωλήσεις ανέρχονται, για παράδειγμα, σε 3,8 εκ. (με αμελητέες τις σχετικές λοιπές δαπάνες) και εμβάζονται στον τραπεζικό λογαριασμό της επιχείρησης.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Ε		Κ	
Κτίρια	5.900.000	Ίδια κεφάλαια	10.000.000
Μηχανήματα	1.800.000	Κέρδος	800.000
Α' Υλεις	1.800.000	Μακρ. Υποχρ.	4.000.000
Δ		Βραχ. Υποχρ.	3.000.000
Τράπεζα	8.300.000		
	17.800.000		17.800.000

Η αγορά πλήρωσε λοιπόν όχι μόνον την αξία των κοστολογηθέντων αγαθών αλλά και 800.000 Ευρώ επιπλέον. Αφενός πραγματοποιήθηκε μια αποεπένδυση στο ύψος του προαναφερθέντος συνολικού κόστους κι αφετέρου αυξήθηκαν τα ίδια κεφάλαια κατά το ύψος των κερδών. Εάν δεν διανεμηθούν τα κέρδη δημιουργείται νέο κεφάλαιο (πρόκειται εδώ για εσωτερική χρηματοδότηση με την **αύξηση** των περιουσιακών στοιχείων).

(6). Ο επιχειρηματίας εκταμιεύει ένα μέρος από τα κέρδη (ύψους 400.000 Ευρώ) και παράλληλα εξοφλεί ένα μέρος των μακροπρόθεσμων

υποχρεώσεων του (1.500.000). Οι τομείς (Δ) και (Κ) μειώνονται ισόποσα, ενώ ο (Ε) παραμένει αμετάβλητος. Πρόκειται εδώ για την 4η φάση του όλου κύκλου.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Ε		Κ	
Κτίρια	5.900.000	Ίδια κεφάλαια	10.400.000
Μηχανήματα	1.800.000	Μακρ. Υποχρ.	2.500.000
Α' Υλεις	1.800.000	Βραχ. Υποχρ.	3.000.000
Δ			
Τράπεζα	6.400.000		
	15.900.000		15.900.000

Από το παράδειγμα αυτό προκύπτει, ότι η συνολική επιχειρηματική δραστηριότητα συνεπάγεται διαρκείς μεταβολές στο ύψος αλλά και στη δομή των περιουσιακών στοιχείων και του κεφαλαίου. Οι σχετικές πράξεις έχουν επιπτώσεις είτε μόνον στα περιουσιακά στοιχεία (όπως π.χ. η αγορά Α' υλών) είτε τόσο σ' αυτά όσο και στα αποτελέσματα, δηλ. στα κέρδη και τις ζημίες (π.χ. πληρωμή μισθών).

1.4 ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ:

Συνήθως, το μεν χρονικό διάστημα κατά το οποίο τα κεφάλαια είναι δεσμευμένα σε περιουσιακά στοιχεία ποικίλει κατά περίπτωση (πολύ μεγαλύτερο π.χ. σε κτίρια απ' ότι σε έτοιμα προϊόντα), ενώ τα χρονικά όρια, για τα οποία ορισμένα, τουλάχιστον, κεφάλαια διατίθενται στην επιχείρηση είναι κατά κανόνα περιορισμένα. Ενόψει αυτής της κατάστασης, η δραστηριότητα της επιχείρησης μπορεί να εξελίσσεται απρόσκοπτα μόνον εφόσον η τελευταία είναι σε θέση να εκπληρώνει εμπρόθεσμα τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της.

Αυτές οι υποχρεώσεις μπορεί να ικανοποιηθούν είτε με τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων από το κυκλοφοριακό κεφάλαιο του ενεργητικού, όπως π.χ. με την πώληση προϊόντων, είτε με πόρους από την κεφαλαιαγορά (ίδια ή ξένα κεφάλαια).

Ως **ρευστότητα** ορίζεται λοιπόν η "**ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλήσει εμπρόθεσμα τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της, διατηρώντας παράλληλα απρόσκοπτη τη λειτουργία της**" σε μία δεδομένη χρονική στιγμή.

Η επιχείρηση οφείλει να παρακολουθεί ανελλιπώς τη ρευστότητα της, αντιπαραθέτοντας στα αμέσως επόμενα ή ανά τακτά μελλοντικά διαστήματα αναμενόμενα έσοδα της τα αντίστοιχα έξοδα της. Τα μεν πρώτα θα πρέπει να εκτιμώνται με αρκετές επιφυλάξεις (σχετικός είναι κι ο όρος "επισφαλείς

απαιτήσεις"), ενώ τα δεύτερα καλό είναι να υπερεκτιμώνται κάπως (π.χ. πληθωρισμός, δυσμενείς εξελίξεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες), ώστε τυχόν άσχημες συγκυρίες να μπορούν ν' αντιμετωπιστούν χωρίς οδυνηρές συνέπειες.

Με τον όρο της "**απόλυτης ρευστότητας**" ορίζεται η "ικανότητα" των περιουσιακών στοιχείων να μετατραπούν ευκολότερα ή δυσκολότερα σε "ρευστό", δηλ. σε χρήμα (σύμφωνα και με την άποψη του **Le Coudre**).

Ο **Hahn** ορίζει ως ρευστότητα "**την χρονική απόσταση του κάθε αγαθού από την χρηματική του μετουσίωση**", και μάλιστα είτε υπό κανονικές συνθήκες ("φυσική ή αρχέτυπη ρευστότητα") είτε υπό έκτακτες ("τεχνητή ή παράγωγη ρευστότητα"). Η πρώτη περίπτωση σημαίνει την παρέλευση κάποιου χρονικού διαστήματος, που απαιτείται για να μετατραπούν οι Α' ύλης και τα ημιέτοιμα προϊόντα σε εμπορεύσιμα αγαθά, καθώς και για να πωληθούν ("ρευστοποιηθούν") αυτά στην αγορά. Η δεύτερη περίπτωση σημαίνει απρόβλεπτη, βεβιασμένη ρευστοποίηση κάποιων Α' υλών ή ημιέτοιμων προϊόντων, η οποία είναι μεν άμεση, αλλά συνεπάγεται σχεδόν πάντα μία απώλεια της αξίας τους.

Οι προηγούμενες θεωρήσεις καλύπτουν μόνον ένα μέρος του θέματος της ρευστότητας, και συγκεκριμένα εκείνο που αφορά στα περιουσιακά στοιχεία, όχι όμως και στα κεφάλαια. Γι αυτό εκείνο που ενδιαφέρει περισσότερο είναι μια **σχέση κάλυψης** μεταξύ των **διαθέσιμων χρηματοοικονομικών πόρων** αφενός και των **ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων** αφετέρου **σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή**. Υπ' αυτήν την έννοια δημιουργείται ο όρος της "**σχετικής ρευστότητας**", αφού γίνεται λόγος για ανάγκες και κάλυψη τους. Περισσότερα όμως αναφέρονται σχετικά στο 6^ο Κεφάλαιο, το οποίο ασχολείται με τους "αριθμοδείκτες".